

Donar més sense ser herois

Ser sants és «donar el millor d'un mateix» i, ahora, adonar-se «que, al final, sempre és Déu qui ho fa tot». Text sobre la santedat que ens demana el Senyor.

03/10/2019

L'episodi de la pesca miraculosa que narra sant Lluç ens pot ajudar a descobrir el que el Senyor ens demana a cadascun de nosaltres; una petició que es resumeix en una

paraula exigent i sovint
incomprensible: santedat.

Fixem-nos en la vida de Jesús que, en el moment en què es narra aquest passatge de l'Evangelí, és un mestre famós, buscat, escoltat i seguit per moltes persones. Jesús veu dues barques a la vora del llac de Genesaret. «Llavors veié dues barques amarrades vora l'aigua; els pescadors n'havien baixat i rentaven les xarxes. Pujà en una de les barques, que era de Simó, li demanà que l'apartés una mica de terra, s'assegué i instruïa la gent de la barca estant. Quan acabà de parlar, digué a Simó: —Tira llac endins i caleu les xarxes per pescar. Simó li respongué: —Mestre, ens hi hem escarrassat tota la nit i no hem agafat res; però, ja que tu ho dius, calaré les xarxes.» (*Lc 5, 2-5*).

Tal com sabem, la història continua amb una pesca abundant, però és

important fixar-se en el fet que Jesús puja a la barca dels pescadors i els diu, els pregunta, els anima a fer una cosa més gran de la que ja estaven fent. En considerar aquesta història, ens podria venir a la ment: «Sí, hauria de fer alguna cosa més, però ja en tinc prou amb sobreviure...». És una reacció normal, però equivocada. El Senyor no ens diu: «No has fet ni la meitat del que havies de fer, ara has de fer més...». Jesús puja a la barca perquè vol saber com s'està dins la nostra barca: això és la vocació. És una crida a donar el millor d'un mateix. Curiosament, en aquesta escena la crida es produeix quan els pescadors renten les xarxes després d'haver treballat tota la nit sense èxit. És a dir, el Senyor fa la crida als pescadors just en el moment en què han fracassat.

El cardenal Ratzinger, en un article publicat a *L'Osservatore Romano* el

dia de la canonització de sant Josepmaria, el 6 d'octubre del 2002, va assenyalar que existeix una idea equivocada del que és la santedat: «Sabent que en els processos de canonització es busca la virtut heroica, gairebé inevitablement entenem el concepte de santedat de manera errònia:« »“No és per a mi”, podem pensar, perquè no em sento capaç d'assolir les virtuts heroiques: és un ideal massa alt». Llavors la santedat es convertiria en una cosa reservada a algunes persones *especials*, no a persones normals, com nosaltres. «Però es tracta d'una concepció equivocada de la santedat, una percepció errònia que ha estat corregida —i aquest em sembla el punt clau— pel mateix Josepmaria Escrivá.»

L'esforç gimnàstic per la perfecció

No obstant això, sabem que la santedat normal i ordinària no és

exclusiva de sant Josepmaria: hi ha molts altres testimonis de santedat assequible —«la santedat de la porta del costat», tal com la va denominar el Papa Francesc a *Gaudete et exsultate*. En efecte, existeix una concepció molt perillosa del que és la santedat: la santedat concebuda com un esforç gimnàstic per fer-ho tot a la perfecció. Aquesta no és l'experiència dels sants, ni és l'experiència dels apòstols. La seva crida no s'explica perquè fossin bons o perquè en aquell moment estiguessin donant el millor d'ells mateixos. El sant no és el que ho fa tot bé, sinó el que deixa que la voluntat de Déu actuï en la seva vida. Per què? Perquè confia en Ell.

Per això l'error s'ha de corregir, en primer lloc, en l'àmbit terminològic, perquè es parla de santedat en la vida quotidiana, de santificació del treball, d'una crida a la santedat dirigida a tothom... Però «les

paraules són importants», i si no s'entenen les paraules tenim un problema. No podem donar per fet que atribuïm el seu veritable significat a termes com ara *benaventurat, mans, santedat, pecat, reconciliació, eucaristia...*

Concretament, la «santificació» es pot entendre equivocadament com una mena de perfecció ètica o fins i tot estètica, pròpia d'una persona infal·lible («perquè n'he après i ja no m'equivoco»).

El Senyor no puja a la nostra barca perquè ens hàgim passat la nit triomfant i pescant amb èxit. En realitat, de vegades ho farà en els moments de fracàs: «Mestre, ens hi hem escarrassat tota la nit i no hem agafat res; però, ja que tu ho dius, calaré les xarxes.» (Lc 5, 5). I Pere llança les xarxes de nou, en contra de la seva experiència, perquè el pescador sap que es pesca de nit. Però fins i tot sabent això confia més

en Déu que en la seva pròpia experiència. Aquest és el gran acte de confiança de Pere, gràcies al qual «van arreplegar tant i tant de peix que les xarxes se'ls esquinçaven. Llavors van fer senyal als companys de l'altra barca que vinguessin a ajudar-los. Ells hi anaren, i ompliren tant les dues barques que quasi s'enfonsaven» (*Lc 5, 6-7*).

Si un es fia de Déu, passen coses inesperades. Santificar el treball o santificar-se en la vida diària no significa que Déu ens recompensi perquè ho fem tot bé i no ens equivoquem mai. Tot i que no ho pensem mai així, en el fons, quan cometem un acte dolent, per orgull, enveja o gelosia, sovint ens passa pel cap: «Ara el Senyor em castiga perquè he fet alguna cosa malament». Aquesta és una concepció no evangèlica, no cristiana, de la santedat. De la mateixa manera, la santificació de la

vida familiar no equival que l'ordre sempre regnarà a casa. Una mare o un pare amb fills petits o adolescents pot tenir la temptació de pensar: «Si santifiqués la meva vida diària, els meus fills sempre anirien ben pentinats, amb les mans netes, les dents blanques, com en els anuncis de pasta de dents...». No, santificació no és una perfecció externa de la vida diària, o de la vida social o familiar. Significa més aviat intentar posar bona cara, fins i tot quan sembla que preval el desordre; significa somriure, malgrat que durant el dia tot vagi malament o que el nostre entorn sigui caòtic i mostri la seva imperfecció de manera evident.

Els sants, com nosaltres

En l'exhortació *Gaudete et exsultate*, el Papa Francesc recorda que «per ser sants, no és necessari ser bisbes, sacerdots, religiosos» (*Gaudete et*

exsultate, núm. 14). La santedat no és per a persones *especials*. «Moltes vegades ens sentim temptats —diu el Papa— de pensar que la santedat està reservada a aquells que tenen la possibilitat de distanciar-se de les ocupacions ordinàries per dedicar molt temps a l'oració». Per descomptat, no hi ha santedat sense oració, però correm el risc de pensar (potser després de llegir la biografia d'un sant o el resum de dues línies de la seva vida a la Viquipèdia) que els sants són persones que van tenir molts «rampells místics»...

Els sants, al contrari, van ser com qualsevol de nosaltres. No van escapar a les ocupacions ordinàries, no van aconseguir ser sants escapant-se de la pressió de les mil i una preocupacions i ocupacions que ens afecten. És gràcies a aquestes preocupacions que van acudir a la misericòrdia del Senyor.

Per això, la santedat és intentar estar en la realitat estimant els altres, considerant les persones i les situacions com un do, veient la presència de Déu en l'existència diària. La santedat no s'aconsegueix «malgrat» la realitat en la qual ens trobem, sinó precisament a través de la realitat, que sobretot consisteix en la família i la feina. Després, hi pot haver situacions extraordinàries, però abans que res hi ha la situació en la qual ens trobem.

Que cadascú renti les pròpies xarxes

La santedat també significa rentar les xarxes quan sembla que es perd el temps, perquè la pesca no ha servit per a res. Les xarxes són les eines de treball per als apòstols; per a cadascun de nosaltres són les coses que utilitzem habitualment. Rentar-les suposa mantenir-les en ordre, és a dir, intentar de fer les coses amb

puntualitat i sentit comú, fomentant una actitud somrient mentre es viu una vida normal. I si a mi em sembla que tot ha anat malament, intento continuar posant bona cara. Santedat no vol dir que tot ha anat bé i que he aconseguit somriure; vol dir que ho he intentat i que, després d'una nit sencera en què no he pescat res, l'endemà ho tornaré a intentar, amb paciència.

Lluitar per la santedat també vol dir ajudar-se mútuament entre una barca i l'altra. En el moment de la pesca potser ens adonem que va ser decisiu rentar les xarxes perquè no es trenquessin: aquest detall d'atenció a les coses petites ha fet que resisteixin. I llavors ha estat necessària l'ajuda d'una altra barca. Lluitar per la santedat és intentar ajudar en les necessitats dels altres sense pensar que ara «se les ha d'arreglar tot sol; té el seu propi vaixell, jo tinc el meu».

Rentar les xarxes i anar cap a l'altra barca significa conrear les virtuts i les qualitats relacionals que ajuden a avenir-se amb els altres, perquè no hi ha santedat tancada en una torre d'ivori, en un edifici on tot és precís i no hi ha cap contratemps. En la convivència ordinària aporta molt parlar amb sentit positiu —i més encara quan es tracta de persones— per reconèixer les coses bones que han fet. En general, parlar bé dels altres, mostrar estima, ajuda a crear aquest bon ambient que sant Pau recomana: «Estimeu-vos afectuosament com a germans, avanceu-vos a honorar-vos els uns als altres.» (*Rm* 12, 10). Això vol dir que aquest amor s'ha de notar; no es pot estimar una persona sense manifestar aquest afecte amb paraules o gestos.

En el missatge que el Senyor ha confiat a sant Josepmaria també hi ha un altre aspecte essencial. La

santedat en la vida diària no és només una crida a la vida individual d'una persona: hi ha alguna cosa més. La crida específica és una vocació personal, una mena d'«ignició del baptisme», que ens fa descobrir que la normalitat de la pròpia vida és una crida i, alhora, una missió. És necessari sentir-se un enviat, amb la missió de portar llum i afecte on cada un desenvolupa la seva pròpia vida. No perquè sigui millor, sinó perquè m'han cridat. No es tracta d'una elecció feta en virtut d'una suposada superioritat, sinó una missió per a la qual el Senyor, en la seva sorprenent imaginació i bondat, ens tria i ens envia per mitjà del baptisme.

Atrevir-se a més, sense ser herois

Quan s'adona del que ha passat, és a dir, que Jesús s'ha ficat a la seva barca després d'un fracàs i que llavors, paradoxalment i

miraculosament, la pesca ha estat un èxit, Simó Pere es posa als peus de Jesús dient: «Aparta't de mi, Senyor, que sóc un pecador!» (Lc 5, 8). Pere té por. Es tracta d'un sentiment normal quan un percep que Déu el crida. Si aquesta trobada fos una qüestió acadèmica, històrica, si fos objecte d'un estudi sobre una altra època o altres persones, no tindria por. Pere, d'altra banda, té por de com es pot transformar tota la seva vida. Té por perquè se sent cridat personalment a involucrar-se, a intentar donar el millor de si mateix, aquí i ara.

Recordo que en una trobada amb joves, sant Joan Pau II va sentir un grup cantant «es pot donar més», una cançó que havia guanyat el festival de San Remo. Immediatament després, va improvisar un comentari sobre la cançó i va dir que hi havia un vers molt profund: «Poden atrevir-se, a més, sense ser herois. Hi ha els qui pensen que per atrevir-se a

alguna cosa cal mostrar una virtut heroica. Però no tot és heroic; el que compta és el valor i sempre ens hi podem atrevir, a més, sense ser herois» (Joan Pau II, Trobada amb els joves de l'UNIV, 19 d'abril del 1987). Es pot donar més sense que això ens converteixi en persones diferents, diferents del que el Senyor vol que siguem. «Tu, Senyor —li podríem dir—, em demanes que sigui el que soc, però sent la millor versió de mi mateix». És com quan ens fan una foto i somriem. No és que el somriure sigui fals, sinó que en somriure estem donant el millor que portem dins. És la ganyota la que no és autèntica. El somriure sempre és autèntic encara que suposi un esforç, i el Senyor ens demana una santedat somrient. Tota persona que ens estima, si ho pensem bé, ens imagina somrients, perquè és el nostre veritable rostre.

El cardenal Luciani, unes quantes setmanes abans de convertir-se en Joan Pau I, va escriure que Josepmaria Escrivá de Balaguer (que en aquell moment ni tan sols havia estat beatificat) havia ensenyat a convertir la feina en un «somriure diari». Moltes vegades la santedat consisteix a somriure als propis límits, als del cònjuge, als del col·lega, als dels amics... en definitiva, a somriure a la realitat, perquè ens sabem mirats amb afecte pel nostre Pare Déu. No hem de ser herois però, alhora —diria sant Joan Pau II— sí que podem fer més.

Jesús comprèn molt bé la nostra por i la de Simó Pere i diu: «No tinguis por». Poc abans, a l'Evangelí de Lluc, es pot llegir un detall molt bonic sobre l'estat d'ànim de l'apòstol: «Veient una pesca com aquella, ell i tots els qui anaven amb ell no se'n sabien avenir» (*Lc 5, 9*), ni Jaume ni Joan, els fills de Zebedeu i companys

de Simó. És consolador saber que els tres apòstols més propers a Crist, quan van ser cridats, van sentir por, «no se'n sabien avenir», potser pensaven: «No pot ser, no soc un profeta, no soc un sant.» Jesús diu a Simó: «No tinguis por. D'ara endavant seràs pescador d'homes.» (Lc 5, 10). És a dir, a partir d'ara no només tindràs una feina, sinó que ajudaràs altres persones a través de la teva vida, la teva feina, la teva presència. Però hem d'entendre bé aquest «d'ara endavant», que no vol dir *d'una vegada per totes*; vol dir més aviat que cada vegada que tinguem por, el Senyor ens dirà: «No tinguis por, a partir d'ara... torna a començar».

La festa litúrgica de sant Josepmaria és el 26 de juny. Unes quantes setmanes abans de la seva mort (a finals de març del 1975), sant Josepmaria va celebrar el 50è aniversari de la seva ordenació

sacerdotal i va fer una reflexió espontània i improvisada sobre la seva vida: «He volgut fer —deia— la suma d'aquests cinquanta anys, i m'ha sortit una rialla. M'he rigut de mi mateix, i m'he omplert d'agraïment a Nostre Senyor, perquè és Ell qui ho ha fet tot».

Aquesta és la santedat a la qual estem cridats. No és la dels que diuen «a partir d'ara la meva feina, les meves relacions, els meus fills seran com jo digui», sinó la dels que s'adonen que al final sempre és Déu qui ho fa tot. Quan llegim la crida dels apòstols a l'Evangelí, és bo recordar que Pere, Jaume i Joan cometran molts errors en el futur, però que Jesús els continuarà cridant. La crida a la santedat és diària, no és d'una vegada per totes, sinó que es renova cada dia. Fora de Nostra Senyora, no hi ha cap sant que a la terra no hagi tingut experiències de pecat, i el Senyor no

s'allunya dels seus fills per aquesta raó, no s'allunya de casa nostra perquè ens equivoquem, sinó que puja cada dia a la nostra barca. A nosaltres ens correspon acollir-lo, confiant en la promesa d'una vida plena de fruits, d'una vida bonica.

I val la pena intentar respondre cada dia, com la Verge: «Soc l'esclava del Senyor: que es compleixin en mi les teves paraules» (Lc 1, 38).

Carlo de Marchi

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca/article/donar-mes-
sense-ser-herois/](https://dev.opusdei.org/ca/article/donar-mes-sense-ser-herois/) (06/08/2025)